

METAALUNIEVOORWAARDEN

Algemene voorwaarden uitgegeven door Koninklijke Metaalunie (ondernemersorganisatie voor het midden- en kleinbedrijf in de metaal) aangeduid als METAALUNIEVOORWAARDEN, gedeponeerd ter griffie van de rechtbank Rotterdam op 1 januari 2019. Uitgave van Koninklijke Metaalunie, Postbus 2600, 3430 GA Nieuwegein. © Koninklijke Metaalunie

Artikel 1: Toepasselijkheid

- 1.1. Deze voorwaarden zijn van toepassing op alle aanbiedingen die een Metaalunie lid doet, op alle overeenkomsten die hij sluit en op alle overeenkomsten die hieruit voortvloeien, een en ander voor zover het Metaalunie aanbieder dan wel opdrachtnemer is.
- 1.2. Het Metaalunie lid dat deze voorwaarden gebruikt wordt aangeduid als opdrachtnemer. De wederpartij wordt aangeduid als opdrachtgever.
- 1.3. Bij strijdigheid tussen de inhoud van de tussen opdrachtgever en opdrachtnemer gesloten overeenkomst en deze voorwaarden, gaan de bepalingen uit de overeenkomst voor.
- 1.4. Deze voorwaarden mogen uitsluitend worden gebruikt door Metaalunie leden.

Artikel 2: Aanbiedingen

- 2.1. Alle aanbiedingen zijn vrijblijvend. Opdrachtnemer heeft het recht zijn aanbod te herroepen tot twee werkdagen nadat de aanvraag hem heeft bereikt.
- 2.2. Als opdrachtgever aan opdrachtnemer informatie verstrekt, mag opdrachtgever niet aanspraak maken op de volledigheid hiervan en zal hij zijn aanbieding hierop baseren.
- 2.3. De in de aanbieding genoemde prijzen zijn in euro's uitgedrukt, exclusief omzetbelasting en andere heffingen of belastingen van overheidswege. De prijzen zijn verder exclusief reis-, verpakking-, opslag- en transportkosten alsmede kosten voor laden, lossen en medewerking verlenen aan douaneformaliteiten.

Artikel 3: Geheimhouding

- 3.1. Als door of uit naam van opdrachtnemer aan opdrachtgever verstrekte informatie (zoals aanbiedingen, ontwerpen, afbeeldingen, tekeningen en knowhow) van welke aard en in welke vorm dan ook, zijn vertrouwelijk en zullen niet door opdrachtgever worden gebruikt voor enig ander doel dan ter uitvoering van de overeenkomst.

- 3.2. De in lid 1 van dit artikel genoemde informatie zal door opdrachtgever niet openbaar worden gemaakt of worden vernieuwvuldigd.

- 3.3. Indien opdrachtgever een van de in de lid 1 en 2 van dit artikel genoemde verplichtingen schendt, is hij per overtreeding een direct opeisbare boete verschuldigd van € 25.000,-. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet worden gevorderd.

- 3.4. Opdrachtgever moet de in lid 1 van dit artikel genoemde informatie op eerste verzoek, binnen een door opdrachtnemer gestelde termijn, naar keuze van opdrachtnemer, retourneren of vernietigen. Bij overtreding van deze bepaling is opdrachtgever aan opdrachtnemer een onmiddellijk opeisbare boete verschuldigd van € 1.000,- per dag. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet worden gevorderd.

Artikel 4: Adviezen en verstrekte informatie

- 4.1. Opdrachtgever kan geen rechten ontlenen aan adviezen en informatie van opdrachtnemer die niet direct betrekking hebben op de opdracht.

- 4.2. Als opdrachtgever aan opdrachtnemer informatie verstrekt, mag opdrachtnemer bij de uitvoering van de overeenkomst uitgaan van de juistheid en volledigheid hiervan.

- 4.3. Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor elke aanspraak van derden met betrekking tot het gebruik van door of namens opdrachtgever verstrekte adviezen, tekeningen, berekeningen, ontwerpen, materialen, merken, monsters, modellen en dergelijke. Opdrachtgever zal alle door opdrachtnemer te lijden schade, waaronder volledig gemaakte kosten voor verweer tegen deze aanspraken, vergoeden.

Artikel 5: Levertijd / uitvoeringsperiode

- 5.1. Een opgegeven levertijd of uitvoeringsperiode is indicatief.

- 5.2. De levertijd of uitvoeringsperiode gaat pas in wanneer over alle commerciële en technische details overeenstemming is bereikt, alle informatie, waaronder definitieve en goedgekeurde tekeningen en dergelijke in het bezit zijn van opdrachtnemer, de overeengekomen (termijn)betaling is ontvangen en aan de overige voorwaarden voor de uitvoering van de opdracht is voldaan.

- 5.3. Als er sprake is van:
a. andere omstandigheden dan opdrachtnemer bekend waren toen hij de levertijd of uitvoeringsperiode opgaaf, wordt de levertijd of uitvoeringsperiode verlengd met de tijd die opdrachtnemer, met inachtneming van zijn planning, nodig heeft om de opdracht onder deze omstandigheden uit te voeren;
b. meerwerk wordt de levertijd of uitvoeringsperiode verlengd met de tijd die opdrachtnemer, met inachtneming van zijn planning, nodig heeft om de (toen) leveren en om het meerwerk te verrichten;
c. opschorting van verplichtingen door opdrachtnemer wordt de levertijd of uitvoeringsperiode verlengd met de tijd die hij, met inachtneming van zijn planning, nodig heeft om de opdracht uit te voeren nadat de reden voor de opschorting is komen te vervallen.

- Behoudens tegenbewijs door opdrachtgever wordt de duur van de verlenging van de levertijd of uitvoeringsperiode vermoed nodig te zijn en het gevogte zijn van een situatie als hiervoor onder a tot en met c bedoeld.

- 5.4. Opdrachtgever is gehouden alle kosten die opdrachtnemer maakt of schade die opdrachtnemer lijdt als gevolg van een vertraging in de levertijd of uitvoeringsperiode, zoals vermeld in lid 3 van dit artikel, te voldoen.

- 5.5. Overschrijding van de levertijd of uitvoeringsperiode geeft opdrachtgever in geen geval recht op schadevergoeding of ontbinding. Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor eventuele aanspraken van derden als gevolg van overschrijding van de levertijd of uitvoeringsperiode.

Artikel 6: Levering en risico-overgang

- 6.1. Levering vindt plaats op het moment dat opdrachtnemer de zaak op zijn bedrijfslocatie ter beschikking stelt aan opdrachtgever en aan opdrachtgever heeft meegedeeld dat de zaak aan hem ter beschikking staat. Opdrachtgever draagt vanaf dat moment onder meer het risico van de zaak voor opslag, laden, transport en lossen.

- 6.2. Opdrachtgever en opdrachtnemer kunnen overeenkomen dat opdrachtnemer voor het transport zorgt. Het risico van onder meer opslag, laden, transport en lossen rust ook in dat geval op opdrachtgever. Opdrachtgever kan zich tegen deze risico's verzekeren.

- 6.3. Als sprake is van inruil en opdrachtgever in afwachting van levering van de nieuwe zaak de in te ruilen zaak onder zich houdt, blijft het risico van de in te ruilen zaak bij opdrachtgever tot het moment dat hij deze in het bezit heeft gesteld van opdrachtnemer. Als opdrachtgever de in te ruilen zaak niet kan leveren in de staat waarin deze verkeerde toen de overeenkomst werd gesloten, kan opdrachtnemer de overeenkomst ontbinden.

Artikel 7: Prijswijziging

- Opdrachtnemer mag een stijging van kostprijsbepalende factoren, die is opgetreden nadat het sluiten van de overeenkomst, aan opdrachtgever doorberekenen. Opdrachtgever is gehouden de prijsstijging op eerste verzoek van opdrachtnemer te voldoen.

Artikel 8: Overmacht

- 8.1. Een tekortkoming in de nakoming van zijn verplichtingen kan aan opdrachtnemer niet worden toegerekend, indien deze tekortkoming het gevolg is van overmacht.

- 8.2. Onder overmacht wordt onder meer verstaan de omstandigheid dat door opdrachtnemers' ingeschatte derden, zoals leveranciers, onderaannemers en transporteurs, of andere partijen waarvan opdrachtgever afhankelijk is, niet of niet tijdig voldoen aan hun verplichtingen, weersomstandigheden, natuurgeweld, terrorisme, cybercriminaliteit, verstoring van digitale infrastructuur, brand, stroomstoring, verlies, diefstal of verloren gaan van gereedschappen, materialen of informatie, weglidokades, stakingen of werkonderbrekingen en import- of handelsbepalingen.

- 8.3. Opdrachtnemer heeft het recht de nakoming van zijn verplichtingen op te schorten als hij door overmacht tijdelijk is verhinderd. Zijn verplichtingen jegens opdrachtgever na te komen. Als de overmacht situatie is vervallen, komt opdrachtnemer zijn verplichtingen na zodra zijn planning het toelaat.

- 8.4. Indien er sprake is van overmacht en nakoming blijvend onmogelijk is of wordt, dan wel de tijdelijke overmachtssituatie meer dan zes maanden heeft geduurd, is opdrachtgever bevoegd de overeenkomst met onmiddellijke ingang geheel of gedeeltelijk te ontbinden. Opdrachtgever is in die gevallen bevoegd de overeenkomst met onmiddellijke ingang te ontbinden, maar alleen voor dat deel van de verplichtingen dat nog niet is nagekomen door opdrachtnemer.

- Partijen hebben geen recht op vergoeding van de als gevolg van de overmacht, opschorting of ontbinding in de zin van dit artikel geleden of te lijden schade.

Artikel 9: Omvang van het werk

- 9.1. Opdrachtgever moet ervoor zorgen dat alle vergunningen, ontkeffingen en andere beschikkingen die noodzakelijk zijn om het werk uit te voeren tijdig zijn verkregen. Opdrachtgever is verplicht op eerste verzoek van opdrachtnemer een afschrift van de hiervoor genoemde bescheiden aan hem toe te zenden.

- 9.2. Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, omvat het werk niet: a. grond-, hei-, hak-, breek-, funderings-, metsel-, timmer-, stukadoors-, schilder-, behangers-, herstelwerk of ander bouwkundig werk;
b. het realiseren van aansluitingen van gas, water, elektriciteit, internet of andere infrastructuurvoorzieningen;
c. maatregelen ter voorkoming of beperking van schade aan of diefstal of verlies van op of bij de werkplek aanwezige zaken;
d. afvoer van materialen, bouwstoffen of afval;
e. verticaal en horizontaal transport;

Artikel 10: Meerwerk

- 10.1. Wijzigingen in het werk resulteren in ieder geval in meerwerk als: a. er sprake is van een wijziging in het ontwerp, de specificaties of het bestek;
b. de door opdrachtgever verstrekte informatie niet overeenstemt met de werkelijkheid;
c. geschatte hoeveelheden meer dan 5% afwijken.

- 10.2. Meerwerk wordt berekend op basis van de prijsbepalende factoren die gelden op het moment dat het meerwerk wordt verricht. Opdrachtgever is gehouden de prijs van het meerwerk op eerste verzoek van opdrachtnemer te voldoen.

Artikel 11: Uitvoering van het werk

- 11.1. Opdrachtgever zorgt ervoor dat opdrachtnemer zijn werkzaamheden ongestoerd en op het overeengekomen tijdstip kan verrichten en dat hij bij de uitvoering van zijn werkzaamheden de beschikking krijgt over de benodigde voorzieningen, zoals: a. gas, water elektriciteit en internet;
b. verwarming;
c. afsluitbare droge opslagruimte;
d. op grond van de Arboret en -regelgeving voorgeschreven voorzieningen.

- 11.2. Opdrachtgever draagt het risico en is aansprakelijk voor schade aan en diefstal of verlies van zaken van opdrachtnemer, opdrachtgever en derden, zoals gereedschappen, voor het werk bestemde materialen of bij het werk gebruikt materieel, die zich bevinden op of nabij de plaats waar de werkzaamheden worden verricht of op een andere overeengekomen plaats.

- 11.3. Onverminderd het bepaalde in lid 2 van dit artikel, is opdrachtgever gehouden zich adequaat te verzekeren tegen de in dit lid genoemde risico's. Opdrachtgever dient daarnaast te zorgen voor verzekering van het wettische van te gebruiken materieel. Opdrachtgever dient opdrachtnemer, op eerste verzoek een kopie van de betreffende verzekering(en) en een bewijs van betaling van de premie te sturen. Als er sprake is van schade, is opdrachtgever verplicht dit onverwijld bij zijn verzekeraar te melden ter verdere behandeling en afwikkeling.

Artikel 12: Oplevering van het werk

- 12.1. Het werk wordt als opleverd beschouwd in de volgende gevallen:
a. als opdrachtgever het werk heeft goedgekeurd;
b. als het werk door opdrachtgever in gebruik is genomen. Neemt opdrachtgever een deel van het werk in gebruik dan wordt dat gedeelte als opleverd beschouwd;
c. als opdrachtnemer schriftelijk aan opdrachtgever heeft meegedeeld dat het werk is voltooid en opdrachtgever niet binnen 14 dagen na de dag van de mededeling schriftelijk kenbaar heeft gemaakt dat het werk niet is goedgekeurd;
d. als opdrachtgever het werk niet goedkeurt op grond van kleine gebreken of ontbrekende onderdelen die binnen 30 dagen kunnen worden hersteld of nageleverd en die in gebruikname van het werk niet in de weg staan.

- 12.2. Keurt opdrachtgever het werk niet goed, dan is hij verplicht dit onder opgave van redenen schriftelijk kenbaar te maken aan opdrachtnemer. Opdrachtgever dient opdrachtnemer in de gelegenheid te stellen het werk alsnog op te leveren.

- 12.3. Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor aanspraken van derden voor schade aan niet opleverde delen van het werk veroorzaakt door het gebruik van reeds opleverde delen van het werk.

Artikel 13: Aansprakelijkheid

- 13.1. In geval van een toerekenbare tekortkoming is opdrachtnemer gehouden zijn contractuele verplichtingen, met inachtneming van artikel 14, alsnog na te komen.

- 13.2. De verplichting van opdrachtnemer tot het vergoeden van schade op grond van welke grondslag ook, is beperkt tot die schade waartegen opdrachtnemer uit hoofde van een door of ten behoeve van hem gesloten verzekering is verzekerd. De omvang van deze verplichting is echter nooit groter dan het bedrag dat in het betreffende geval onder deze verzekering wordt uitbetaald.

- 13.3. Als opdrachtnemer om welke reden dan ook geen beroep toekomt op lid 2 van dit artikel, is de verplichting tot het vergoeden van schade beperkt tot maximaal 15% van de totale opdrachtisom (exclusief btw). Als de overeenkomst bestaat uit onderdelen of deelleveringen, is deze verplichting beperkt tot maximaal 15% (exclusief btw) van de opdrachtisom van dat onderdeel of de deellevering. In geval van duurovereenkomsten is de verplichting tot het vergoeden van schade beperkt tot maximaal 15% (exclusief btw) van de verschuldigde opdrachtisom over de laatste twee maanden voorafgaand aan de schadeveroorzakende gebeurtenis.

- 13.4. Niet voor vergoeding in aanmerking komen:
a. gevolgschade. Onder gevolgschade wordt onder meer verstaan stagnatiekosten, productieverlies, gederfde winst, boetes, transportkosten en reis- en verblijfkosten;

- b. opzichtschaade. Onder opzichtschaade wordt onder andere verstaan schade die door of tijdens de uitvoering van het werk wordt toegebracht aan zaken waaraan wordt gewerkt of aan zaken die zich bevinden in de nabijheid van de plaats waar wordt gewerkt;
c. schade veroorzaakt door opzet of bewuste roekeloosheid van hulpverleners of niet leidinggevende ondergeschikten van opdrachtnemer.

- Opdrachtgever kan zich indien mogelijk tegen deze schade verzekeren.

- 13.5. Opdrachtnemer is niet gehouden tot het vergoeden van schade aan door of namens opdrachtgever aangeleverd materiaal als gevolg van een niet deugdelijk uitgevoerde bewerking.

- 13.6. Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor alle aanspraken van derden wegens productaansprakelijkheid als gevolg van een gebrek in een product dat door opdrachtgever aan een derde is geleverd en waartemer in alle gevallen hiertoe geleverde producten of materialen onderdeel uit maken. Opdrachtgever is gehouden alle voor opdrachtnemer in dit verband geleden schade waaronder de (volledige) kosten van verweer te vergoeden.

Artikel 14: Garantie en overige aanspraken

- 14.1. Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, staat opdrachtnemer voor een periode van zes maanden na (oplevering in voor de goede uitvoering van de overeengekomen prestatie, zoals in de volgende artikelen nader wordt uitgewerkt.

- 14.2. Als partijen afwijkende garantievoorwaarden zijn overeengekomen, is het bepaalde in dit artikel onverminderd van toepassing, tenzij dit in strijd is met die afwijkende garantievoorwaarden.

- 14.3. Als de overeengekomen prestatie niet deugdelijk is uitgevoerd, zal opdrachtgever binnen redelijke termijn de kranze maken of hij deze alsnog deugdelijk uitvoert of opdrachtgever crediteert voor een evenredig deel van de opdrachtisom.

- 14.4. Kiest opdrachtnemer voor het alsnog deugdelijk uitvoeren van de prestatie, bepaakt hij zelf de wijze en het tijdstip van uitvoering. Opdrachtgever moet opdrachtnemer in alle gevallen hiertoe de gelegenheid bieden. Bestond de overeengekomen prestatie (mede) uit het bewerken van door opdrachtgever aangeleverd materiaal, dan dient opdrachtgever voor eigen rekening en risico nieuw materiaal aan te leveren.

- 14.5. Onderdelen of materialen die door opdrachtnemer worden hersteld of vervangen, moeten door opdrachtgever aan hem worden toegezonden.

- 14.6. Voor rekening van opdrachtgever komen:

- a. alle transport- of verzendkosten;
b. kosten voor demontage en montage;
c. reis- en verblijfkosten en reizen.

- 14.7. Opdrachtnemer is pas gehouden uitvoering te geven aan de garantie als opdrachtgever aan al zijn verplichtingen heeft voldaan.

- 14.8. a. Garantie is uitgesloten voor gebreken die het gevolg zijn van:
- normale slijtage;
- onoordeelkundig gebruik;
- niet of onjuist uitgevoerd onderhoud;
- installatie, montage, wijziging of reparatie door opdrachtgever of door derden;
- gebreken aan of ongeschiktheid van zaken afkomstig van of voorgeschreven door opdrachtgever;
- gebreken aan of ongeschiktheid van door opdrachtgever gebruikte materialen of hulpmiddelen.

- b. Geen garantie wordt gegeven op:
- geleverde zaken die niet nieuw waren op het moment van levering;
- het keuren en repareren van zaken van opdrachtgever;
- onderdelen waarvoor fabrieksgarantie is verleend.

- 14.9. Het bepaalde in lid 3 tot en met 8 van dit artikel is van overeenkomstige toepassing bij eventuele aanspraken van opdrachtgever op grond van wanprestatie, non-conformiteit of welke andere grondslag dan ook.

Artikel 15: Klachtplicht

- 15.1. Opdrachtgever kan op een gebrek in de prestatie geen beroep meer doen, als hij hierover niet binnen veertien dagen nadat hij het gebrek heeft ontdekt of redelijkerwijs had behoren te ontdekken, schriftelijk bij opdrachtnemer heeft gelaagd.

- 15.2. Opdrachtgever moet klachten over de factuur, op straffe van vervel van alle rechten, binnen de betalingsstermijn schriftelijk bij opdrachtnemer hebben ingediend. Als de betalingsstermijn langer is dan dertig dagen, moet opdrachtgever uiterlijk binnen dertig dagen na factuurdatum schriftelijk hebben gelaagd.

Artikel 16: Niet afgenomen zaken

- 16.1. Opdrachtgever is verplicht na afloop van de levertijd of uitvoeringsperiode de zaak of zaken die onderwerp is of zijn van de overeenkomst op de overeengekomen plaats feitelijk af te nemen.

- 16.2. Opdrachtgever dient kosteloos alle medewerking te verlenen om opdrachtnemer tot aflevering in staat te stellen.

- 16.3. Niet afgenomen zaken worden voor rekening en risico van opdrachtgever opgeslagen.

- 16.4. Bij overtreding van het bepaalde uit lid 1 of 2 van dit artikel is opdrachtgever, nadat opdrachtnemer hem in gebreke heeft gesteld, aan opdrachtnemer per overtreeding een boete verschuldigd van € 250,- per dag met een maximum van € 25.000,-. Deze boete kan naast schadevergoeding op grond van de wet worden gevorderd.

Artikel 17: Betaling

- 17.1. Betaling wordt gedaan op de plaats van vestiging van opdrachtnemer of op een door opdrachtnemer aan te wijzen rekening.

- 17.2. Tenzij anders overeengekomen vindt betaling plaats binnen 30 dagen na factuurdatum.

- 17.3. Als opdrachtnemer zijn betalingsverplichting niet nakomt, is hij verplicht om, in plaats van betaling van de overeengekomen geldsom, te voldoen aan een verzoek van opdrachtnemer om inbetalinggeving.

- 17.4. Het recht van opdrachtgever om zijn vorderingen op opdrachtnemer te verrekenen of om de nakoming van zijn verplichtingen op te schorten is uitgesloten, tenzij er sprake is van surseance van betaling of falissement van opdracht-nemer of de wettelijke schuldsanering op opdrachtnemer van toepassing is.

- 17.5. Ongeacht of opdrachtnemer de overeengekomen prestatie volledig heeft uitgevoerd, is alles wat opdrachtgever uit hoofde van de overeenkomst aan hem verschuldigd is of zal zijn onmiddellijk opeisbaar als:
a. een betaalstermijn is overschreden;
b. opdrachtgever niet voldoet aan zijn verplichtingen uit artikel 16;
c. het falissement of de surseance van betaling van opdrachtgever is aangevraagd;

- d. beslag op zaken of vorderingen van opdrachtgever wordt gelegd;
e. opdrachtgever (vermoenschap) wordt ontbonden of gelidderd;

- f. opdrachtgever (natuurlijk persoon) het verzoek doet tot worden toegelaten tot de wettelijke schuldsanering, onder curatele wordt gesteld of is overleden.

- 17.6. Opdrachtgever is in geval van vertraging in de voldoening van een geldsom rente over die geldsom aan opdrachtnemer verschuldigd met ingang van de dag volgend op de dag die is overeengekomen als uiterste dag van betaling tot en met de dag waarop opdrachtgever de geldsom heeft voldaan. Als partijen geen uiterste dag van betaling zijn overeengekomen is de rente verschuldigd vanaf 30 dagen na opeisbaarheid. De rente draagt een jaar maar is gelijk aan de wettelijke rente als deze hoger is. Bij de renteberekening wordt een gedeelte van de maand gezien als een volle maand. Telkens na aloon van een jaar wordt het bedrag waarover de rente wordt berekend vermeerderd met de over dat jaar verschuldigde rente.

- 17.7. Opdrachtnemer is bevoegd zijn schulden aan opdrachtgever te verrekenen met vorderingen van aan opdrachtnemer geleverde ondernemingen op opdrachtgever. Daarnaast is op-drachtnemer bevoegd zijn vorderingen op opdrachtgever te verrekenen met schulden die aan opdrachtnemer geleverde ondernemingen hebben aan opdrachtgever. Verder is op-drachtnemer bevoegd zijn schulden aan opdrachtgever te verrekenen met vorderingen op aan opdrachtgever geleverde ondernemingen. Onder geleverde ondernemingen wordt verstaan: alle ondernemingen die behoren tot dezelfde groep, in de zin van artikel 2:24b BW en een deelneming in de zin van artikel 2:24v BW.

- 17.8. Indien betaling niet tijdig heeft plaatsgevonden is opdrachtnemer aan opdrachtnemer alle buitengerechterlijke kosten verschuldigd met een minimum van € 75,-.

- Deze kosten worden berekend op basis van de volgende tabel (hoofdsom incl. rente):
over de eerste	€ 3.000,-	15%
over het meerdere tot	€ 6.000,-	10%
over het meerdere tot	€ 15.000,-	8%
over het meerdere tot	€ 60.000,-	5%
over het meerdere vanaf	€ 60.000,-	3%

- De werkelijk gemaakte buitengerechterlijke kosten zijn verschuldigd, als deze hoger zijn dan uit bovenstaande berekening volgt.

- 17.9. Als opdrachtnemer in een gerechtelijke procedure geheel of gedeeltelijk in het gelijk wordt gesteld, komen alle kosten die hij in verband met deze procedure heeft gemaakt voor rekening van opdrachtgever.

Artikel 18: Zekerheden

- 18.1. Ongeacht de overeengekomen betalingscondities is opdrachtgever verplicht op eerste verzoek van opdrachtnemer, naar diens oordeel, voldoende zekerheid voor betaling te verstrekken. Als opdrachtgever hier niet binnen de gestelde termijn aan voldoet, raakt hij direct in verzuim. Opdrachtnemer heeft in dat geval het recht de overeenkomst te ontbinden en zijn schade op opdrachtgever te verhalen.

- 18.2. Opdrachtnemer blijft eigenaar van geleverde zaken zolang opdrachtgever:

- a. niet heeft voldaan aan zijn verplichtingen uit enige overeenkomst met opdrachtnemer;
b. vorderingen die voortvloeien uit het niet nakomen van bovengenoemde overeenkomsten, zoals schade, boete, rente en kosten, niet heeft voldaan.

- 18.3. Zolang er op geleverde zaken een eigendomsvoorbehoud rust, mag opdrachtgever deze buiten zijn normale bedrijfsuitoefening niet bezwaren of vervreemden. Dit belang heeft goederenrechtelijke werking.

- 18.4. Nadat opdrachtnemer zijn eigendomsvoorbehoud heeft ingeroepen, mag hij de geleverde zaken terughalen. Opdrachtgever zal daartoe alle medewerking verlenen.

- 18.5. Als opdrachtgever, nadat de zaken conform de overeenkomst door opdrachtnemer aan hem zijn geleverd, aan zijn verplichtingen heeft voldaan, herleeft het eigendomsvoorbehoud ten aanzien van deze zaken als opdrachtgever zijn verplichtingen uit een later gesloten overeenkomst niet nakomt.

- 18.6. Opdrachtnemer heeft op alle zaken die hij van opdrachtgever heeft ontvangen het recht van zandrecht, op voor zover alle vorderingen die hij op opdrachtgever heeft of mocht krijgen een pandrecht en een retentierecht.

Artikel 19: Rechten van intellectuele eigendom

- 19.1. Opdrachtnemer wordt aangemerkt als respectievelijk maker, ontwerper of uitvinder van de in de kader van de overeenkomst tot stand gebrachte werken, modellen of vindingen. Opdrachtnemer heeft daarom het exclusieve recht een octroi, merk of model aan te vragen.

- 19.2. Opdrachtnemer draagt bij de uitvoering van de overeenkomst geen intellectuele eigendomsrechten over aan opdrachtgever.

- 19.3. Indien de door opdrachtnemer te leveren prestatie (mede) bestaat uit levering van computerprogrammaat, wordt de broncode niet aan opdrachtgever overgedragen. Opdrachtgever verkrijgt uitsluitend ten behoeve van het normaal gebruik en behoorlijke werking van de zaak een niet-exclusieve, wereldwijd en eeuwigdurende gebruikerslicentie op de computerprogrammaat. Het is opdrachtgever niet toegestaan om de licentie over te dragen of om een substantieel deel te geven. Bij verkoop van de zaak door opdrachtgever aan een derde, gaat de licentie van rechtswege over op de verkrijger van de zaak.

- 19.4. Opdrachtnemer is niet aansprakelijk voor schade die opdrachtnemer lijdt als gevolg van een inbreuk op intellectuele eigendomsrechten van derden. Opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor elke aanspraak van derden met betrekking tot een inbreuk op intellectuele eigendomsrechten.

- 19.5. Opdrachtgever kan rechten of verplichtingen uit hoofde van enig artikel uit deze algemene voorwaarden of de onderliggende overeenkomst(en) niet overdragen of verpanden, behoudens voorafgaande schriftelijke toestemming van opdrachtnemer. Dit belang heeft goederenrechtelijke werking.

Artikel 20: Opzeggen of annuleren van de overeenkomst

- 20.1. Opdrachtgever is niet bevoegd de overeenkomst op te zeggen of te annuleren, tenzij opdrachtnemer daarmee instemt. Bij instemming van opdrachtnemer, is opdrachtgever aan opdrachtnemer een direct opeisbare vergoeding verschuldigd ter hoogte van de overeengekomen prijs, minus de besparingen die voortvloeien uit de besparing voortvloeien. De vergoeding bedraagt minimaal 20% van de overeengekomen prijs.

- 20.2. Wanneer de prijs afhankelijk is gesteld van de werkelijk door opdrachtnemer te maken kosten (regibasis), wordt de besparing als bedoeld in het eerste lid van dit artikel beproef op de som van de kosten, arbeidsuren en winst, die opdrachtnemer naar verwachting over de gehele opdracht zou hebben gemaakt.

- 20.3. Het Nederlands recht is van toepassing.

- 22.1. Het Nederlands recht is van toepassing.

- 22.2. Het Weens koopverdrag (C.I.S.G.) is niet van toepassing, evenmin als enige andere internationale regeling waarvan uitsluiting is toegestaan.

- 22.3. De Nederlandse burgerlijke rechter die bevoegd is in de vestigingsplaats van opdrachtnemer neemt kennis van de wettelijke bevoegdheidsregel afwijken en de wettelijke bevoegdheidsregels hanteren.

Artikel 1: Offerte

- De offerte wordt schriftelijk of elektronisch uitgebracht, behoudens spoedeisende omstandigheden.
- In de offerte wordt onder meer aangegeven:
 - de plaats van het werk;
 - een omschrijving van het werk;
 - volgens welke tekeningen, technische omschrijvingen, ontwerpen en berekeningen het werk zal worden uitgevoerd;
 - het tijdstip van aanvang van het werk;
 - de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd. Deze wordt bepaald door hetzij een bepaalde dag, hetzij een aantal werkbare werkdagen te noemen;
 - de prijsvormingmethode die voor de uit te voeren werkzaamheden zal worden gehanteerd: aannemings- of regie. Bij de prijsvormingmethode aannemings- of regie noemt de ondernemer een vast bedrag voor het in de offerte omschreven werk; Bij de prijsvormingmethode regie doet de ondernemer een opgave van de prijsfactoren (zoals uurtarieven, opslagen en eenheidsprijzen van de benodigde materialen). De verschuldigde omzetbelasting wordt in de offerte afzonderlijk vermeld;
 - of betaling van de aannemingsom in termijnen zal plaatsvinden;
 - of op het werk een risicoregeling van toepassing zal zijn, en zo ja welke;
 - of met stelposten rekening is gehouden, en zo ja met welke;
 - of hoeveelheden verrekenbaar zullen zijn, en zo ja welke;
 - de toepasselijkheid van deze algemene voorwaarden op de offerte en op de daaruit voortvloeiende aannemingsovereenkomst.
- De offerte wordt gedagtekend en geldt ingaande die dag gedurende dertig dagen.
- Tekeningen, technische omschrijvingen, ontwerpen en berekeningen, die door de aannemer of in zijn opdracht vervaardigd zijn, blijven eigendom van de aannemer. Zij mogen niet aan derden ter hand worden gesteld of getoond met het oogmerk een vergelijkbare offerte te verkrijgen. Zij mogen evenmin worden gekopieerd of anderszins vermenigvuldigd. Indien geen opdracht wordt verleend dienen deze bescheiden binnen 14 dagen na een daartoe door de aannemer gedaan verzoek op kosten van de opdrachtgever aan hem te worden teruggezonden.
- Wanneer de offerte niet wordt geaccepteerd, is de aannemer gerechtigd de kosten die gemoed zijn met het tot stand brengen van de offerte aan degene op wiens verzoek hij de offerte uitbracht in rekening te brengen, indien hij zulks voor het uitbrengen van de offerte heeft bedongen.

Artikel 2: Overeenkomst en contractstukken

- De overeenkomst komt tot stand door aanvaarding van de offerte door de opdrachtgever.
- Indien een opdracht wordt gegeven door twee of meer opdrachtgevers zijn zij hoofdelijk verbonden en heeft de aannemer tegenover ieder van hen recht op nakoming voor het geheel.
- Tegenstrijdigheden in of tussen contractstukken worden, met inachtneming van de billijkheid, uitgelegd ten nadele van degene door of namens wie deze zijn opgesteld. Dit laat onverlet de verplichting van partijen om elkaar te waarschuwen in geval van klaarblijkelijke tegenstrijdigheden.

Artikel 3: Verplichtingen van de opdrachtgever

- Tenzij anders is overeengekomen zorgt de opdrachtgever ervoor dat de aannemer tijdig kan beschikken:
 - over de voor de opzet van het werk benodigde gegevens en goedkeuringen (zoals publiekrechtelijke en privaatrechtelijke toestemmingen), zo nodig in overleg met de aannemer;
 - over het gebouw, het terrein of het water waarin of waarop het werk moet worden uitgevoerd;
 - over voldoende gelegenheid voor aanvoer, opslag en/of afvoer van bouwstoffen en hulpmiddelen;
 - over aansluitingsmogelijkheden voor elektrische machines, verlichting, verwarming, gas, perslucht en water.
- De benodigde elektriciteit, gas en water zijn voor rekening van de opdrachtgever.
- Het is de opdrachtgever niet toegestaan om vóór de dag waarop het werk als opgeleverd geldt van het werk zelf dan wel door derden werkzaamheden uit te (laten) voeren, behoudens toestemming van de aannemer.
- Zonder voorafgaande schriftelijke of elektronische toestemming van de aannemer is het de opdrachtgever niet toegestaan om voor de dag waarop het werk als opgeleverd geldt zijn rechten en plichten uit de overeenkomst over te dragen aan een derde.

Artikel 4: Verplichtingen van de aannemer

- De aannemer is verplicht het werk goed en deugdelijk en naar de bepalingen van de overeenkomst uit te voeren. De aannemer dient het werk zodanig uit te voeren, dat daardoor schade aan personen, goederen of milieu zoveel mogelijk wordt beperkt. De aannemer is voorts verplicht de door of namens de opdrachtgever gegeven orders en aanwijzingen op te volgen.
- De uitvoering van het werk moet zodanig zijn, dat de totstandkoming van het werk binnen de overeengekomen termijn verzekerd is.
- Indien de aard van het werk hiertoe aanleiding geeft, stelt de aannemer zich voor aanvang van het werk op de hoogte van de ligging van kabels en leidingen.

- De aannemer wordt geacht bekend te zijn met de voor de uitvoering van het werk van belang zijnde wettelijke voorschriften en beschikkingen van overheidswege, voor zover deze op de dag van de offerte gelden. De aan de naleving van deze voorschriften en beschikkingen verbonden gevolgen zijn voor zijn rekening.
- De aannemer is verplicht de opdrachtgever te wijzen op onvolkomenheden in door of namens de opdrachtgever voorgeschreven constructies en werkwijzen en in door of namens de opdrachtgever gegeven orders en aanwijzingen, alsmede op gebreken in door de opdrachtgever ter beschikking gestelde of voorgeschreven bouwstoffen en hulpmiddelen, voor zover de aannemer deze kende of redelijkerwijs behoorde te kennen.
- Indien de prijsvormingmethode regie is overeengekomen, maakt de aannemer weekrapporten op en dient hij deze in bij de opdrachtgever. In de weekrapporten worden onder meer aantekeningen opgenomen betreffende de bestede uren en het verwerkte materiaal. Indien de opdrachtgever tegen de inhoud van een weekrapport bezwaar heeft, stelt hij de aannemer daarvan onder opgave van redenen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen een week na ontvangst van het weekrapport schriftelijk of elektronisch op de hoogte.

Artikel 5: Kostenverhogende omstandigheden

- Kostenverhogende omstandigheden zijn omstandigheden:
 - die van dien aard zijn dat bij het tot stand komen van de overeenkomst geen rekening behoefte te worden gehouden met de kans dat zij zich zouden voordoen,
 - die de aannemer niet kunnen worden toegerekend en
 - die de kosten van het werk verhogen.
- Kostenverhogende omstandigheden geven de aannemer recht op vergoeding van de daaruit voortvloeiende gevolgen.
- Indien de aannemer van oordeel is dat kostenverhogende omstandigheden zijn ingetreden, dient hij de opdrachtgever hiervan zo spoedig mogelijk schriftelijk of elektronisch op de hoogte te stellen. Vervolgens zullen partijen op korte termijn overleg plegen omtrent de vraag of kostenverhogende omstandigheden zijn ingetreden en zo ja, in hoeverre de kostenverhoging naar redelijkheid en billijkheid zal worden vergoed.
- De opdrachtgever is gerechtigd om in plaats van toe te stemmen in een vergoeding het werk te beperken, te vereenvoudigen of te beëindigen. Het bedrag dat de opdrachtgever in dit geval is verschuldigd zal naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid worden vastgesteld.

Artikel 6: Meer en minder werk

- Verrekening van meer en minder werk vindt plaats:
 - ingeval van wijzigingen in de overeenkomst dan wel in de voorwaarden van uitvoering;
 - ingeval van afwijkingen van de bedragen van de stelposten;
 - ingeval van afwijkingen van verrekenbare hoeveelheden;
- In geval van door de opdrachtgever gewenste wijzigingen in de overeenkomst dan wel in de voorwaarden van uitvoering kan de aannemer slechts dan een verhoging van de prijs vorderen, wanneer hij de opdrachtgever tijdig heeft gewezen op de noodzaak van een daaruit voortvloeiende prijsverhoging, tenzij de opdrachtgever die noodzaak uit zichzelf had moeten begrijpen.
- Wijzigingen in de overeenkomst dan wel de voorwaarden van uitvoering zullen - behoudens spoedeisende omstandigheden - schriftelijk of elektronisch worden overeengekomen. Het gemis van een schriftelijke of elektronische opdracht laat de aanspraken van de aannemer en van de opdrachtgever op verrekening van meer en minder werk onverlet. Bij gebreke van een schriftelijke opdracht rust het bewijs van de wijziging op degene die de aanspraak maakt.
- Stelposten zijn in de overeenkomst genoemde bedragen, die in de aannemingsom zijn begrepen en die bestemd zijn voor hetzij
 - het aanschaffen van bouwstoffen;
 - het aanschaffen van bouwstoffen en het verwerken daarvan;
 - het verrichten van werkzaamheden, welke op de dag van de overeenkomst onvoldoende nauwkeurig zijn bepaald en welke door de opdrachtgever nader moeten worden ingevuld.Ten aanzien van iedere stelpost wordt in de overeenkomst vermeld waarop deze betrekking heeft.
- Bij de ten laste van stelposten te brengen uitgaven wordt gerekend met de aan de aannemer berekende prijzen respectievelijk de door hem gemaakte kosten, te verhogen met een aannemersvergoeding van 10%.
- Indien een stelpost uitsluitend betrekking heeft op het aanschaffen van bouwstoffen, zijn de kosten van het verwerken daarvan in de aannemingsom begrepen en worden deze niet afzonderlijk verrekend. Deze kosten zullen echter worden verrekend ten laste van de stelpost, waarop de aanschaffing van die bouwstoffen wordt verrekend voor zover zij door de invulling die aan de stelpost wordt gegeven hoger zijn dan die waarmee de aannemer redelijkerwijs rekening heeft moeten houden.
- Indien een stelpost betrekking heeft op het aanschaffen van bouwstoffen en het verwerken daarvan, zijn de kosten van verwerking niet in de aannemingsom begrepen en worden deze afzonderlijk ten laste van de stelpost verrekend.
- Indien in de overeenkomst verrekenbare hoeveelheden zijn opgenomen, en deze hoeveelheden te hoog of te laag blijken om het werk tot stand te brengen, zal verrekening plaats

vinden van de uit die afwijking voortvloeiende meer of minder kosten.

- Indien de opdrachtgever opdracht geeft tot het uitvoeren van meer werk, mag de aannemer bij wijze van voorschot 25% van het overeengekomen bedrag in rekening brengen. Het resterende gedeelte zal de aannemer eerst kunnen factureren bij het gereedkomen van het meer werk dan wel bij de eerst komende termijnfactuur daarna. Tenzij anders is overeengekomen zal minder werk door de aannemer worden verrekend bij de eindafrekening.
- Indien bij de eindafrekening van het werk blijkt dat het totaalbedrag van het minder werk het totaalbedrag van het meer werk overtreft, heeft de aannemer recht op een bedrag gelijk aan 10% van het verschil van die totalen.

Artikel 7: Betaling

- Indien betaling in termijnen is overeengekomen, zendt de aannemer telkens bij of na het verschijnen van een betalingstermijn de desbetreffende termijnfactuur aan de opdrachtgever toe. De door de opdrachtgever aan de aannemer verschuldigde omzetbelasting wordt afzonderlijk vermeld.
- Betaling van een ingediende factuur dient plaats te vinden uiterlijk 14 dagen na de factuurdatum, met dien verstande dat bij de oplevering alle ingediende termijnfacturen en de facturen met betrekking tot het overeengekomen meer werk dienen te zijn voldaan, onverminderd de toepasselijkheid van artikel 8 en artikel 13 en op voorwaarde dat de aannemer deze facturen tijdig voor de oplevering heeft ingediend. De aannemer is gerechtigd de factuur betreffende de bij oplevering verschuldigde termijn 14 dagen voor de geplande oplevering in te dienen.
- Binnen een redelijke termijn na de dag waarop het werk als opgeleverd geldt dient de aannemer de eindafrekening in.
- Betaling van het aan de aannemer verschuldigde bedrag van de eindafrekening dient plaats te vinden uiterlijk 30 dagen na de dag waarop de aannemer de eindafrekening heeft ingediend, een en ander onverminderd het bepaalde in artikel 13.

Artikel 8: 5% regeling

- Dit artikel is slechts van toepassing op aanneming van werk die strekt tot de bouw van een woning in opdracht van een consument, dat wil zeggen een natuurlijk persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf.
- De consument kan zonder beroep te doen op artikel 6:262 BW en onder behoud van zijn recht op oplevering, maximaal 5% van de aannemingsom inhouden op de laatste termijn of laatste termijnen en dit bedrag in plaats van aan de aannemer te betalen, in depot storten bij een notaris.
- De notaris brengt het bedrag in de macht van de aannemer nadat drie maanden zijn verstreken na het tijdstip van oplevering, tenzij de consument van zijn in artikel 6:262 BW toegekende bevoegdheid gebruik wenst gebruik te maken. In dat geval deelt de consument aan de notaris mee tot welk bedrag het depot moet worden gehandhaafd.
- De notaris brengt het bedrag voorts in de macht van de aannemer voor zover de consument daarin toestemt, de aannemer vervangende zekerheid stelt of bij een uitspraak die partijen bindt, is beslist dat een depot niet of niet langer gerechtvaardigd is.
- Indien de consument aan de aannemer schadevergoeding verschuldigd is wegens de depotstoring of de door de aannemer gestelde vervangende zekerheid, wordt deze gesteld op de wettelijke rente van artikel 6:119 BW. Gedurende de drie maanden na oplevering is zij niet verschuldigd, zelfs niet indien geen gebreken worden geconstateerd.
- De door de notaris berekende kosten voor het depot komen voor rekening van de consument. De door de notaris te vergoeden rente over het depotbedrag komt ten gunste van de consument.

Artikel 9: Oplevering en onderhoudstermijn

- Het werk geldt als opgeleverd wanneer de aannemer heeft medegedeeld dat het werk gereed is voor oplevering en de opdrachtgever het werk heeft aanvaard. Ter gelegenheid van de oplevering wordt een door beide partijen te ondertekenen opleveringsrapport opgemaakt. Een door de opdrachtgever geconstateerde tekortkoming die door de aannemer niet wordt erkend wordt in het opleveringsrapport als zodanig vermeld.
- Indien de aannemer heeft medegedeeld dat het werk voor oplevering gereed is en de opdrachtgever niet binnen 8 dagen daarna laat weten of hij het werk al dan niet aanvaardt, geldt het werk als opgeleverd.
- Indien de opdrachtgever het werk afkeurt, dient hij dat schriftelijk of elektronisch te doen onder vermelding van de gebreken die de reden voor afkeuring zijn. Kleine gebreken, die gevoelig in de onderhoudstermijn kunnen worden hersteld, zullen geen reden tot afkeuring mogen zijn, mits zij een eventuele ingebruikneming niet in de weg staan.
- Indien de opdrachtgever het werk in gebruik neemt, geldt het werk als opgeleverd.
- Indien partijen vaststellen dat gelet op de aard of omvang van de tekortkomingen in redelijkheid niet van oplevering kan worden gesproken, zal de aannemer na overleg met de opdrachtgever een nieuwe datum noemen waarop het werk gereed zal zijn voor oplevering.
- Na de dag waarop het werk als opgeleverd geldt, is het werk voor risico van de opdrachtgever.

- Door de aannemer erkende tekortkomingen worden zo spoedig mogelijk hersteld.
- Na de dag waarop het werk als opgeleverd geldt, gaat een onderhoudstermijn van 30 dagen in.

Artikel 10: Uitvoeringsduur, uitstel van oplevering en schadevergoeding wegens te late oplevering

- Indien de termijn, waarbinnen het werk zal worden opgeleverd, is uitgedrukt in werkbare werkdagen, wordt onder werkdag verstaan een kalenderdag, tenzij deze valt op een algemeen of ter plaatse van het werk erkende, of door de overheid dan wel bij of krachtens collectieve arbeidsovereenkomst voorgeschreven rust- of feestdag, vakantiedag of andere niet individuele vrije dag. Werkdagen, respectievelijk halve werkdagen, worden als onwerkbaar beschouwd, wanneer daarop door niet voor rekening van de aannemer komende omstandigheden gedurende tenminste vijf uren, respectievelijk tenminste twee uren, door het grootste deel van de arbeiders of machines niet kan worden gewerkt.
- De aannemer heeft recht op verlenging van de termijn waarbinnen het werk zal worden opgeleverd indien door overmacht, door voor rekening van de opdrachtgever komende omstandigheden, dan wel als gevolg van meer en minder werk, niet van de aannemer kan worden gevergd dat het werk binnen de overeengekomen termijn wordt opgeleverd.
- Bij overschrijding van de overeengekomen bouwtijd is de aannemer een gefixeerde schadevergoeding aan de opdrachtgever verschuldigd van € 40 per werkdag tot de dag waarop het werk aan de opdrachtgever wordt opgeleverd, behoudens voor zover de aannemer recht heeft op bouwtijdverlenging. Voor de toepassing van dit lid wordt als dag van oplevering aangemerkt de dag waarop het werk volgens de aannemer gereed was voor oplevering, mits het werk vervolgens als opgeleverd geldt, dan wel de dag van ingebruikneming van het werk door de opdrachtgever.
- De gefixeerde schadevergoeding is zonder ingebrekestelling verschuldigd en kan worden verrekend met hetgeen de aannemer nog toekomt.
- De gefixeerde schadevergoeding bedraagt bij een overeengekomen aannemingsom kleiner of gelijk aan € 20.000 ten hoogste 25% van die aannemingsom en bij een overeengekomen aannemingsom groter dan € 20.000 ten hoogste 15% van die aannemingsom.
- Indien de aanvang of de voortgang van het werk wordt vertraagd door factoren, waarvoor de opdrachtgever verantwoordelijk is, dienen de daaruit voor de aannemer voortvloeiende schade en kosten door de opdrachtgever te worden vergoed.

Artikel 11: In gebreke blijven van de opdrachtgever

- Indien de opdrachtgever met de betaling van hetgeen hij ingevolge de overeenkomst aan de aannemer verschuldigd is in gebreke blijft, is hij daarover met ingang van de vervaldag de wettelijke rente verschuldigd. Indien na verloop van 14 dagen na de vervaldag nog geen betaling heeft plaatsgevonden, wordt het in de voorgaande zin bedoelde rentepercentage met 2 verhoogd.
- Indien de opdrachtgever niet tijdig betaalt, is de aannemer gerechtigd tot invordering van het verschuldigde over te gaan, mits hij de opdrachtgever schriftelijk of elektronisch heeft aangehaand om alsnog binnen 14 dagen te betalen en die betaling is uitgebleven. Indien de aannemer tot invordering overgaat, zijn de daaraan verbonden buitengerechtelijke kosten voor rekening van de opdrachtgever, mits de hoogte hiervan in de aanmaning is vermeld. De aannemer is gerechtigd hiervoor in rekening te brengen het bedrag conform het Besluit vergoeding voor buitengerechtelijke incassokosten.
- Indien de opdrachtgever hetgeen de aannemer volgens de overeenkomst toekomt, niet of niet tijdig betaalt, of de aannemer gegronde redenen heeft om aan te nemen dat de opdrachtgever het de aannemer toekomende niet of niet tijdig zal betalen, is de aannemer gerechtigd om van de opdrachtgever genoegzame zekerheid te verlangen.
- Indien de opdrachtgever enige op hem rustende verplichting niet nakomt, is de aannemer gerechtigd het werk te schorsen tot het moment waarop de opdrachtgever deze verplichting is nagekomen, dan wel het werk in onvoltooid staat te beëindigen, mits de aannemer de opdrachtgever vooraf schriftelijk of elektronisch op deze gevolgen van het niet-nakomen heeft gewezen. Het in de vorige zin bepaalde laat onverlet het recht van de aannemer op vergoeding van schade, kosten en rente.
- Indien de opdrachtgever in staat van faillissement wordt verklaard, dan wel surseance van betaling aanvraagt, dan wel indien ten laste van hem door een derde enig rechtmatig beslag wordt gelegd, tenzij dit beslag binnen een maand, al dan niet tegen zekerheidsstelling, wordt opgeheven, is de aannemer gerechtigd zonder nadere aanmaning het werk te schorsen, dan wel het werk in onvoltooid staat te beëindigen.
- Indien op grond van dit artikel sprake is van schorsing respectievelijk beëindiging in onvoltooid staat, is het bepaalde in artikel 14 lid 5 van toepassing.

Artikel 12: In gebreke blijven van de aannemer

- Indien de aannemer zijn verplichtingen ter zake van de aanvang of de voortzetting van het werk niet nakomt en de opdrachtgever hem in verband daarmee wenst aan te manen, zal de opdrachtgever hem schriftelijk of elektronisch aanmanen om zo spoedig mogelijk de uitvoering van het werk aan te vangen of voort te zetten.
- De opdrachtgever is bevoegd het werk door een derde te doen uitvoeren of voortzetten, indien de aannemer na verloop van de in de aanmaning vermelde termijn in gebreke

blijft mits de ernst van de tekortkoming dit rechtvaardigt en onder voorwaarde dat de opdrachtgever zulks in de aanmaning heeft vermeld. In dat geval heeft de opdrachtgever recht op vergoeding van de uit het in gebreke blijven van de aannemer voortvloeiende schade en kosten.

- De opdrachtgever zorgt ervoor, dat de kosten, die voor de aannemer voortvloeien uit de toepassing van het vorige lid, binnen redelijke grenzen blijven.

Artikel 13: Opschorting van de betaling

Indien het uitgevoerde werk niet voldoet aan de overeenkomst heeft de opdrachtgever het recht de betaling geheel of gedeeltelijk op te schorten. Het met de opschorting gemoeide bedrag dient in redelijke verhouding te staan tot de tekortkoming. De opdrachtgever meldt schriftelijk of elektronisch de opschorting en de reden daarvan aan de aannemer.

Artikel 14: Schorsing, beëindiging van het werk in onvoltooid staat en opzegging

- De opdrachtgever is bevoegd de uitvoering van het werk geheel of gedeeltelijk te schorsen. Voorzittingen die de aannemer ten gevolge van de schorsing moet treffen, en schade die de aannemer ten gevolge van de schorsing lijdt, worden aan de aannemer vergoed.
- Indien gedurende de schorsing schade aan het werk ontstaat, komt deze niet voor de rekening van de aannemer, mits hij de opdrachtgever tevoren schriftelijk of elektronisch heeft gewezen op dit aan de schorsing verbonden gevolg.
- Indien de schorsing langer dan 14 dagen duurt, kan de aannemer bovendien vorderen, dat hem een evenredige betaling voor het uitgevoerde gedeelte van het werk wordt gedaan. Daarbij wordt rekening gehouden met op het werk aangevoerde, nog niet verwerkte maar wel reeds door de aannemer betaalde bouwstoffen.
- Indien de schorsing van het werk langer dan een maand duurt, is de aannemer bevoegd het werk in onvoltooid staat te beëindigen. In dat geval dient overeenkomstig het volgende lid te worden afgerekend.
- De opdrachtgever is te allen tijde bevoegd de overeenkomst geheel of gedeeltelijk op te zeggen. De aannemer heeft in dat geval recht op de aannemingsom, vermeerderd met de kosten die hij als gevolg van de niet voltooiing heeft moeten maken en verminderd met de hem door de beëindiging bespaarde kosten. De aannemer is gerechtigd om in plaats van voorgaande aanspraak 10% van de waarde van het niet uitgevoerde deel van het werk in rekening te brengen. De aannemer zendt de opdrachtgever een gespecificeerde eindafrekening van hetgeen de opdrachtgever ingevolge de opzegging verschuldigd is.

Artikel 15: Aansprakelijkheid van de opdrachtgever

- De opdrachtgever draagt de verantwoordelijkheid voor de juistheid van de door of namens hem verstrekte gegevens.
- Verschillen tussen de tijdens de uitvoering blijvende toestand van bestaande gebouwen, werken en terreinen enerzijds en de toestand die de aannemer redelijkerwijs had mogen verwachten, geven de aannemer recht op vergoeding van de daaruit voortvloeiende kosten.
- Indien na de totstandkoming van de overeenkomst blijkt dat het bouwterrein verontreinigd is of de uit het werk komende bouwstoffen verontreinigd zijn, is de opdrachtgever aansprakelijk voor de daaruit voor de uitvoering van het werk voortvloeiende gevolgen.
- De opdrachtgever draagt de verantwoordelijkheid voor de door of namens hem voorgeschreven constructies en werkwijzen, daaronder begrepen de invloed, die daarop door de bodemgesteldheid wordt uitgeoefend, alsmede voor de door of namens hem gegeven orders en aanwijzingen.
- Indien bouwstoffen of hulpmiddelen, die de opdrachtgever ter beschikking heeft gesteld, dan wel door hem zijn voorgeschreven, ongeschikt of gebrekkig zijn, komen de gevolgen hiervan voor rekening van de opdrachtgever.
- Indien de opdrachtgever een onderaannemer of leverancier heeft voorgeschreven, en deze niet, niet tijdig of niet deugdelijk presteert, komen de gevolgen hiervan voor rekening van de opdrachtgever.
- De opdrachtgever is aansprakelijk voor schade aan het werk en de schade en vertraging die de aannemer lijdt als gevolg van door de opdrachtgever of in zijn opdracht door derden uitgevoerde werkzaamheden of verrichte leveringen.
- De gevolgen van de naleving van wettelijke voorschriften of beschikkingen van overheidswege die na de dag van de offerte in werking treden, komen voor rekening van de opdrachtgever, tenzij redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de aannemer die gevolgen reeds op de dag van de offerte had kunnen voorzien.

Artikel 16: Aansprakelijkheid van de aannemer

16.1 Ontwerpaansprakelijkheid

- In geval van tekortkomingen in het ontwerp, is de aannemer hiervoor slechts aansprakelijk voor zover deze tekortkomingen hem kunnen worden toegerekend.
- De aansprakelijkheid van de aannemer op grond van het vorige lid is beperkt tot het voor het verrichten van de ontwerpwerkzaamheden overeengekomen bedrag. Indien geen bedrag is overeengekomen, is de aansprakelijkheid van de aannemer beperkt tot 10% van de aannemingsom.
- De rechtsvordering uit hoofde van een toerekenbare tekortkoming is niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van vijf jaren na het verstrijken van de onderhoudstermijn.

16.2 Aansprakelijkheid tijdens de uitvoering van het werk

- Het werk en de uitvoering daarvan zijn voor verantwoordelijkheid van de aannemer met ingang van het

tijdstip van aanvang tot en met de dag waarop het werk is opgeleverd of als opgeleverd geldt.

- Onverminderd de aansprakelijkheid van partijen krachtens de overeenkomst of de wet is de aannemer aansprakelijk voor schade aan het werk, tenzij deze schade het gevolg is van buitengewone omstandigheden tegen de schadelijke gevolgen waarvan de aannemer in verband met de aard van het werk geen passende maatregelen heeft behoeven te nemen en het onredelijk zou zijn de schade voor zijn rekening te doen komen.
- De aannemer is aansprakelijk voor schade aan andere werken en eigendommen van de opdrachtgever voor zover deze door de uitvoering van het werk is toegebracht en te wijten is aan nalatigheid, onvoorzichtigheid of verkeerde handelingen van de aannemer, zijn personeel, zijn onderaannemers of zijn leveranciers.
- De aannemer vrijwaart de opdrachtgever tegen aanspraken van derden tot vergoeding van schade, voor zover deze door de uitvoering van het werk is toegebracht en te wijten is aan nalatigheid, onvoorzichtigheid of verkeerde handelingen van de aannemer, zijn personeel, zijn onderaannemers of zijn leveranciers.

16.3 Aansprakelijkheid na oplevering

- Na de dag waarop het werk als opgeleverd geldt, is de aannemer niet meer aansprakelijk voor tekortkomingen aan het werk.
- Het in het eerste lid bepaalde lijdt uitzondering indien sprake is van een gebrek:
 - dat in de onderhoudstermijn aan de dag is getreden en dat redelijkerwijs niet bij oplevering door de opdrachtgever onderkend had kunnen worden, tenzij de aannemer aannemelijk maakt dat het gebrek met grote mate van waarschijnlijkheid moeten worden toegeschreven aan een omstandigheid, die aan de opdrachtgever kan worden toegerekend;
 - dat na afloop van de onderhoudstermijn aan de dag is getreden, dat redelijkerwijs niet bij oplevering door de opdrachtgever onderkend had kunnen worden en waarvan de opdrachtgever aannemelijk maakt dat het gebrek met grote mate van waarschijnlijkheid moeten worden toegeschreven aan een omstandigheid, die aan de aannemer kan worden toegerekend.
- De rechtsvordering uit hoofde van het in lid 2 sub a bedoelde gebrek is niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van twee jaren na het verstrijken van de onderhoudstermijn.
- De rechtsvordering uit hoofde van het in lid 2 sub b bedoelde gebrek is niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van vijf jaren na het verstrijken van de onderhoudstermijn. Ingeval het in het in lid 2 sub b bedoelde gebrek echter als een ernstig gebrek moet worden aangemerkt, is de rechtsvordering niet ontvankelijk, indien zij wordt ingesteld na verloop van tien jaren na het verstrijken van de onderhoudstermijn. Een gebrek is slechts dan als een ernstig gebrek aan te merken indien het werk geheel of gedeeltelijk is ingestort of dreigt in te storten, dan wel ongeschikt is geraakt of ongeschikt dreigt te geraken voor de bestemming waarvoor het blijkens de overeenkomst bedoeld is en dit slechts kan worden verholpen of kan worden voorkomen door het treffen van zeer kostbare voorzieningen.

16.4 Overige bepalingen

- De opdrachtgever is in de gevallen als voorzien in de artikelen 16.1 tot en met 16.3 verplicht de aannemer van het gebrek binnen redelijke termijn na ontdekking mededeling te doen en de aannemer de gelegenheid te geven binnen een redelijke termijn voor diens rekening toerekenbare tekortkomingen en/of gebreken, waarvoor de aannemer aansprakelijk is, te herstellen/op te heffen.
- Indien de kosten van herstel voor een gebrek of van het opheffen van een tekortkoming waarvoor de aannemer aansprakelijk is niet in redelijke verhouding staan tot het belang van de opdrachtgever bij herstel, mag de aannemer in plaats van herstel volstaan met het uitkeren van een redelijke schadevergoeding aan de opdrachtgever.
- De uit de artikelen 16.1 tot en met 16.3 voortvloeiende beperkingen van de aansprakelijkheid vinden geen toepassing indien de schade het gevolg is van opzet of grove schuld van de aannemer.

Artikel 17: Geschillen

- Voor de beslechting van de in dit artikel bedoelde geschillen doen partijen afstand van hun recht deze aan de gewone rechter voor te leggen, behoudens die gevallen waarin partijen zich op grond van de wet tot de gewone rechter dienen te wenden.
- Alle geschillen - daaronder begrepen die, welke slechts door een der partijen als zodanig worden beschouwd - die naar aanleiding van deze overeenkomst of van de overeenkomsten die daarvan een uitvloeisel zijn, tussen opdrachtgever en aannemer mochten ontstaan, worden beslecht door arbitrage overeenkomstig de regelen beschreven in het arbitragereglement van de Raad van Arbitrage voor de Bouw, zoals dit drie maanden voor het tot stand komen van de overeenkomst luidt.
- In afwijking van het tweede lid kunnen geschillen, welke tot de competentie van de kantonrechter behoren, ter keuze van de meest gerede partij ter beslechting aan de bevoegde kantonrechter worden voorgelegd.
- Op de overeenkomst van aanneming van werk of op de overeenkomsten tussen opdrachtgever en aannemer die daarvan een uitvloeisel zijn, is Nederlands recht van toepassing.

TERMS AND CONDITIONS OF THE METAALUNIE 1 January 2019

General Terms and Conditions issued by Koninklijke Metaalunie (the employers' organisation for small and medium-sized enterprises in the metal industry) referred to as TERMS AND CONDITIONS OF THE METAALUNIE, filed with the Registry of the Court of Rotterdam on 1 January 2019. Publication of the Koninklijke Metaalunie, P.O. Box 2600, 3430 GA, Nieuwegein.

© Koninklijke Metaalunie

Article 1: Scope of application

1. These Terms and Conditions apply to all offers made by a Metaalunie member, to all agreements that it enters into and to all agreements arising from this, all of which insofar as the Metaalunie member is the supplier or the contractor.
2. Metaalunie members who apply these Terms and Conditions are referred to as the Contractor. The other party is referred to as the Client.
3. In the event of conflicts between the agreement entered into by the Client and the Contractor and these Terms and Conditions, the provisions of the agreement will prevail.

4. These Terms and Conditions may only be applied by Metaalunie members.

Article 2: Offers

- 2.1. All offers are without obligation. The Contractor is entitled to revoke its offer up to two working days after it has received the acceptance.
- 2.2. If the Client provides the Contractor with information, the Contractor may assume that it is accurate and complete and will base its offer on this information.
- 2.3. The prices stated in the offer are denominated in euros, excluding VAT and other government levies or taxes. The prices do not include travel, accommodation, packaging, storage and transport costs, nor do they include costs for loading, unloading and cooperating with customs formalities.

Article 3: Confidentiality

- 3.1. All information provided to the Client by or on behalf of the Contractor, such as offers, designs, images, drawings and know-how, of whatever nature and in whatever form are confidential, and the Client will not use it for any purpose other than for the implementation of the agreement.
- 3.2. The Client will not disclose or reproduce the information referred to in paragraph 1 of this article.
- 3.3. If the Client infringes one of the obligations referred to in paragraphs 1 and 2 of this article, it will owe an immediately payable penalty of € 25,000 for each infringement. This penalty can be claimed in addition to compensation by virtue of the law.
- 3.4. The Client must return or destroy the information referred to in paragraph 1 of this article immediately on request, within a period set at the discretion of the Contractor. If this provision is infringed, the Client will owe the Contractor an immediately payable penalty of € 1,000 per day. This penalty can be claimed in addition to compensation by virtue of the law.

Article 4: Advice and information provided

- 4.1. The Client cannot derive any rights from advice and information provided by the Contractor that is not directly related to the contract.
- 4.2. If the Client provides the Contractor with information, the Contractor may assume that it is accurate and complete when implementing the agreement.
- 4.3. The Client indemnifies the Contractor against any third-party claims related to the use of advice, drawings, calculations, designs, materials, brands, samples, models and the like provided by or on behalf of the Client. The Client will compensate the Contractor for all damage suffered by the Contractor, including all costs incurred for defence against these claims.

Article 5: Delivery time/implementation period

- 5.1. Delivery times or implementation periods specified are indicative.
- 5.2. The delivery time or implementation period only commences once an agreement has been reached on all commercial and technical details, once all the information, including final and approved drawings and the like, is in the possession of the Contractor, the agreed payment (or instalment) has been received, and the other conditions for the contract have been met.
- 5.3. If:
 - a. there are circumstances other than those known to the Contractor at the time it set the delivery period or implementation period, the delivery period or implementation period may be extended by the time the Contractor needs – taking into account its planning – to implement the contract under these circumstances;
 - b. there are contract extras, the delivery period or implementation period may be extended by the time the Contractor needs – taking into account its planning – to have the materials and parts delivered and to carry out the contract extras;
 - c. the Contractor suspends its obligations, the delivery period or implementation period may be extended by the time the Contractor needs – taking into account its planning – to implement the contract after the reason for the suspension no longer applies.

Unless the Client has evidence to the contrary, the duration of the extension of the delivery period or implementation period is presumed to be necessary and to be the result of a situation as referred to above in a to c.

- 5.4. The Client is obliged to pay all costs that the Contractor incurs or damages that the Contractor suffers as a result of a delay in the delivery or implementation period as stated in paragraph 3 of this article.
- 5.5. Under no circumstances does exceeding the agreed delivery or implementation period give the Client the right to compensation or to terminate the agreement. The Client indemnifies the Contractor against any third-party claims due to exceeding the delivery or implementation period.

Article 6: Delivery and risk transfer

- 6.1. Delivery takes place when the Contractor, at its business location, makes the good available to the Client and has informed the Client that the good is at its disposal. From that time onwards, the Client bears the risk of the good in terms of storage, loading, transport and unloading among others.
- 6.2. The Client and the Contractor may agree that the Contractor will be responsible for the transport. In that case too, the Client bears the risk of, inter alia, storage, loading, transport and unloading. The Client can insure itself against these risks.
- 6.3. If a good is exchanged and the Client retains the good to be exchanged pending delivery of the new good, the risk of the good to be exchanged remains with the Client until the time that it hands over the good to the Contractor. If the Client is unable to deliver the good to be exchanged in the condition in which it was when the agreement was concluded, the Contractor may terminate the agreement.

Article 7: Price changes

The Contractor may pass on to the Client an increase in cost-determining factors that occurs after entering into the agreement. The Client is obliged to pay the price increase immediately on the Contractor's request.

Article 8: Force majeure

- 8.1. If the Contractor fails to fulfil its obligations, this cannot be attributed to the Contractor if this failure is due to force majeure.
- 8.2. Force majeure includes, inter alia, if third parties engaged by the Contractor – such as suppliers, subcontractors and transporters, or other parties that the Client is dependent on – do not meet their obligations at all or on time, or circumstances due to weather conditions, natural disasters, terrorism, cybercrime, disruption of digital infrastructure, fire, power failures, loss, theft or loss of tools, materials or information, roadblocks, strikes or work interruptions and import or trade restrictions.
- 8.3. The Contractor is entitled to suspend fulfilment of its obligations if it is temporarily prevented from fulfilling its obligations to the Client due to force majeure. Once the force majeure circumstances no longer apply, the Contractor will fulfil its obligations as soon as its planning permits.
- 8.4. If it concerns force majeure and fulfilment is or becomes permanently impossible, or the temporary force majeure circumstances have lasted for more than six months, the Contractor is entitled to terminate the agreement with immediate effect either entirely or in part. In those cases, the Client is entitled to terminate the agreement with immediate effect, but only for that part of the obligations that the Contractor has not yet fulfilled.
- 8.5. The parties are not entitled to compensation for the damages suffered or to be suffered as a result of the force majeure, suspension or termination as referred to in this article.

Article 9: Scope of the work

- 9.1. The Client must ensure that all licences, exemptions and other decisions that are necessary to carry out the work are obtained in good time. The Client is obliged to send the Contractor a copy of the aforementioned documents immediately on the Contractor's request.
- 9.2. Unless otherwise agreed in writing, the work does not include:
 - a. groundwork, pile driving, cutting, breaking, foundation work, masonry, carpentry, plastering, painting, wallpapering, repair work or other construction work;
 - b. making connections to gas, water, electricity, internet or other infrastructural facilities;
 - c. measures to prevent or limit damage to, or theft or loss of goods present at or near the workplace;
 - d. removing equipment, building materials or waste;
 - e. vertical and horizontal transport.

Article 10: Contract extras

- 10.1. Changes in the work will in any event lead to contract extras if:
 - a. it concerns changes in the design, the specifications or the contract documents;
 - b. the information provided by the Client does not correspond with reality;
 - c. the estimated quantities deviate by more than 5%.
- 10.2. Contract extras are calculated on the basis of the price-determining factors that apply at the time the extra work is performed. The Client is obliged to pay the price for the contract extras immediately on the Contractor's request.

Article 11: Implementation of the work

- 11.1. The Client will ensure that the Contractor can carry out its work undisturbed and at the agreed time and that it is given the necessary facilities for the implementation of its work, such as:
 - a. gas, water, electricity and internet;
 - b. heating;
 - c. lockable dry storage space;
 - d. the facilities prescribed under the Dutch Working Conditions Act (Arbowet).
- 11.2. The Client bears the risk and is liable for damage to and theft or loss of goods belonging to the Contractor, Client and third parties, such as tools, material or equipment intended for the work or used for the work, located at or near the place where the work is carried out or at another agreed location.
- 11.3. Notwithstanding the provisions in paragraph 2 of this article, the Client is obliged to take out adequate insurance against the risks referred to in that paragraph. In addition, the Client must take out insurance for the risk of work-related damage with regard to the equipment to be used. The Client must send the Contractor a copy of the relevant insurance(s) and proof of payment of the premium immediately on request. In the event of damages, the Client is obliged to report this immediately to its insurer for further processing and settlement.

Article 12: Delivery of the work

- 12.1. The work is considered to be delivered in the following cases:
 - a. once the Client has approved the work;
 - b. if the Client has put the work into operation. If the Client puts part of the work into operation, then that part is considered to have been delivered;
 - c. if the Contractor has notified the Client in writing that the work has been completed, and the Client fails to inform the Contractor in writing that the work has not been approved within 14 days of the day of the notification;
 - d. if the Client does not approve the work on the grounds of minor defects or missing parts that can be repaired or delivered within 30 days and that do not hinder the commissioning of the work.
- 12.2. If the Client does not approve the work, it is obliged to inform the Contractor of this in writing, stating the reasons. The Client must give the Contractor the opportunity to deliver the work at a later date.
- 12.3. The Client indemnifies the Contractor against third-party claims concerning damage to parts of the work not delivered due to the use of parts of the work that have already been delivered.

Article 13: Liability

- 13.1. In the event of an attributable failure, the Contractor is still obliged to fulfil its contractual obligations, with due observance of Article 14.
- 13.2. The Contractor's obligation to compensate damages – regardless of the grounds – is limited to the damage against which the Contractor is covered under an insurance policy taken out by it or on its behalf. However, the scope of this obligation is never greater than the amount paid out under this insurance in the case in question.
- 13.3. If, for whatever reason, the Contractor does not have the right to invoke paragraph 2 of this article, the obligation to compensate damage is limited to a maximum of 15% of the total contract amount (excluding VAT). If the agreement consists of parts or partial deliveries, this obligation is limited to a maximum of 15% (excluding VAT) of the contract amount for that part or that partial delivery. If it concerns continuing performance contracts, the obligation to compensate damage is limited to a maximum of 15% (excluding VAT) of the contract amount owed over the last twelve months prior to the loss-causing event.

- 13.4. The following do not qualify for compensation:
 - a. consequential damages. Consequential damages include inter alia business interruption losses, loss of production, loss of profit, penalties, transport costs and travel and subsistence expenses;
 - b. damage to property in the care, custody or control of, but not owned by the insured party. Among other things, this damage includes damage caused by or during the performance of the work to goods that are being worked on or to goods that are located in the vicinity of the place where the work is being carried out;
 - c. damage as a result of intent or willful recklessness by the Contractor's auxiliary staff or non-managerial subordinates.

The Client can take out insurance for these damages if possible.

- 13.5. The Contractor is not obliged to compensate damage to material supplied by or on behalf of the Client as a result of improper processing.
- 13.6. The Client indemnifies the Contractor against all third-party claims due to product liability as a result of a defect in a product that has been delivered by the Client to a third party and of which the products or materials supplied by the Contractor are a part. The Client is obliged to reimburse all the damages suffered by the Contractor in this respect, including the (full) costs of the defence.

Article 14: Guarantee and other claims

- 14.1. Unless otherwise agreed in writing, the Contractor guarantees the proper execution of the agreed performance for a period of six months after delivery or completion, as detailed in the following paragraphs.
- 14.2. If the parties have agreed to deviating guarantee conditions, the provisions of this article will remain in full force, unless this is in conflict with those deviating guarantee conditions.
- 14.3. If the agreed performance has not been executed properly, the Contractor will decide within a reasonable period of time whether it will still perform the work properly or credit the Client for a proportionate part of the contract amount.
- 14.4. If the Contractor opts to still execute the performance properly, it will determine the manner and time of execution. The Client must in all cases offer the Contractor the opportunity to do so. If the agreed performance (also) included the processing of material provided by the Client, the Client must supply new material at its own expense and risk.

- 14.5. The Client is responsible for sending parts or materials that are to be repaired or replaced by the Contractor to the Contractor's business location.

- 14.6. The following are for the Client's account:
 - a. all transport or shipping costs;
 - b. costs for dismantling and assembly;
 - c. travel and subsistence expenses and travel time.

- 14.7. The Contractor is only obliged to implement the guarantee if the Client has fulfilled all its obligations.

- 14.8. a. The guarantee does not cover defects that are the result of:
 - normal wear and tear;
 - improper use;
 - lack of maintenance or maintenance carried out incorrectly;
 - installation, assembly, modification or repairs carried out by the Client or third parties;
 - faulty or unsuitable goods originating from or prescribed by the Client;
 - faulty or unsuitable materials or tools used by the Client.
- b. No guarantee is given for:
 - goods delivered that were not new at the time of delivery;
 - inspections and repairs carried out on goods owned by the Client;
 - parts that are subject to a manufacturer's guarantee.

- 14.9. The provisions of paragraphs 3 to 8 of this article apply by analogy to any of the Client's claims based on breach of contract, non-conformity or any other basis whatsoever.

Article 15: Obligation to complain

- 15.1. The Client no longer has the right to invoke a defective performance if it has not complained to the Contractor in writing within fourteen days after it discovered or should reasonably have discovered the defect.
- 15.2. The Client must have filed complaints about the invoice with the Contractor in writing and within the payment term, subject to forfeiture of all rights. If the payment term is longer than thirty days, the Client must have filed its complaint in writing within thirty days of the invoice date at the latest.

Article 16: Failure to take possession of goods

- 16.1. The Client is obliged to take actual possession of the goods that are the subject of the agreement at the agreed location at the end of the delivery or implementation period.
- 16.2. The Client must cooperate fully and free of charge to enable the Contractor to deliver the goods.
- 16.3. Goods not taken into possession are stored at the Client's expense and risk.
- 16.4. If the provisions of paragraph 1 or 2 of this article are infringed, the Client will owe the Contractor a penalty for each infringement of € 250 per day up to a maximum of € 25,000, after the Contractor has given notice of default. This penalty can be claimed in addition to compensation by virtue of the law.

Article 17: Payment

- 17.1. Payment is made at the Contractor's business address or into an account to be designated by the Contractor.
- 17.2. Unless otherwise agreed, payments must be made within 30 days of the invoice date.
- 17.3. If the Client fails to fulfil its payment obligation, it is obliged to comply with a request from the Contractor for a tender of payment instead of the agreed amount.
- 17.4. The Client's right to offset its claims against the Contractor or to suspend the fulfilment of its obligations is excluded, unless the Contractor has been granted a suspension of payments or is bankrupt or the statutory debt adjustment scheme applies to the Contractor.
- 17.5. Respective of whether the Contractor has fully executed the agreed performance, everything that the Client owes or will owe it under the agreement is immediately due and payable if:
 - a. a payment term has been exceeded;
 - b. the Client does not fulfil its obligations under Article 16;
 - c. the Client has filed for bankruptcy or suspension of payments;
 - d. the Client's goods or claims have been attached;
 - e. the Client (a company) is dissolved or wound up;
 - f. the Client (a natural person) files an application to be admitted to the statutory debt adjustment scheme, is placed under a guardianship order or has died.

- 17.6. If payment is delayed, the Client will owe interest on that sum to the Contractor with effect from the day following the day agreed as the final day of payment up to and including the day on which the Client settles the amount in question. If the parties have not agreed on the final day of payment, the interest is due from 30 days after the sum has become due and payable. The interest is 12% per year, but is equal to the statutory interest if this is higher. For the interest calculation, a part of the month is considered to be a full month. At the end of each year, the amount on which the interest is calculated will be increased by the interest due for that year.

- 17.7. The Contractor is entitled to offset its debts to the Client against claims that companies affiliated to the Contractor have against the Client. In addition, the Contractor is entitled to offset its claims to the Client against debts that companies affiliated to the Contractor have against the Client. Furthermore, the Contractor is entitled to offset its debts to the Client against claims against companies affiliated to the Client. 'Affiliated companies' means all companies belonging to the same group, within the meaning of Book 2, Section 24b of the Dutch Civil Code, and a participation within the meaning of Book 2, Section 24c of the Dutch Civil Code.

- 17.8. For late payments, the Client owes the Contractor all extrajudicial costs with a minimum of € 75.

These costs are calculated on the basis of the following table, i.e., the principal sum plus interest:

on the first	€ 3,000	15%
on the excess up to	€ 6,000	10%
on the excess up to	€ 15,000	8%
on the excess up to	€ 60,000	5%
on the excess from	€ 60,000 or more	3%

The extrajudicial costs actually incurred are due if they are higher than the calculation given above.

- 17.9. If judgment is rendered in favour of the Contractor in legal proceedings, either entirely or for the most part, the Client will bear all costs incurred in connection with these proceedings.

Article 18: Securities

- 18.1. Respective of the agreed payment terms, the Client is obliged to provide sufficient security for payment immediately on the Contractor's request and at its discretion. If the Client does not comply with this provision within the set time limit, it will immediately be in default. In that case, the Contractor has the right to terminate the agreement and to recover its damages from the Client.
- 18.2. The Contractor remains the owner of the delivered goods as long as the Client:
 - a. has not fulfilled its obligations under any agreement with the Contractor;
 - b. claims arising from non-fulfilment of the aforementioned agreements, such as damage, penalties, interest and costs, have not been settled.
- 18.3. As long as the delivered goods are subject to retention of title, the Client may not encumber or dispose of these goods other than in the course of its normal business operations. This provision has effect under property law.

- 18.4. After the Contractor has invoked its retention of title, it may take the delivered goods. The Client will cooperate fully with this.

- 18.5. If the Client has fulfilled its obligations after the Contractor has delivered the goods to it in accordance with the agreement, the retention of title with respect to these goods is revived if the Client does not fulfil its obligations under an agreement entered into subsequently.

- 18.6. The Contractor has a right of pledge and a right of retention on all goods that it has or may receive from the Client on any grounds whatsoever and for all claims that it has or might have against the Client.

Article 19: Intellectual property rights

- 19.1. The Contractor is considered to be the maker, designer or inventor of the works, models or inventions created in the context of the agreement. The Contractor therefore has the exclusive right to apply for a patent, trademark or model.
- 19.2. The Contractor will not transfer any intellectual property rights to the Client in the implementation of the agreement.
- 19.3. If the performance to be delivered by the Contractor (also) includes providing computer software, the source code will not be handed over to the Client. The Client will only acquire a non-exclusive, worldwide and perpetual licence for use for the computer software solely for the purpose of the normal use and proper functioning of the good. The Client is not permitted to transfer the licence or to issue a sub-licence. When the Client sells the good to a third party, the licence transfers by operation of law to the acquirer of the good.

- 19.4. The Contractor disclaims liability for damages that the Client suffers as a result of an infringement of third-party intellectual property rights. The Client indemnifies the Contractor against any third-party claims related to an infringement of intellectual property rights.

- 19.5. The Contractor disclaims liability for damages that the Client suffers as a result of an infringement of third-party intellectual property rights. The Client indemnifies the Contractor against any third-party claims related to an infringement of intellectual property rights.

Article 20: Assignment of rights or obligations

The Client may not assign or pledge any rights or obligations pursuant to any article in these General Terms and Conditions or the underlying agreement(s), unless it has the prior written consent of the Contractor. This provision has effect under property law.

Article 21: Cancellation or termination of the agreement

- 21.1. The Client is not entitled to cancel or terminate the agreement, unless the Contractor agrees to this. If the Contractor agrees, the Client will owe the Contractor an immediately due and payable compensation equal to the agreed price, less the savings for the Contractor as a result of the termination. The compensation will be at least 20% of the agreed price.
- 21.2. If the price depends on the actual costs to be incurred by the Contractor (on a cost-plus basis), the compensation as referred to in the first paragraph of this article is estimated based on the sum of the costs and labour and the profit that the Contractor would have made for the entire contract.

Article 22: Applicable law and competent court

- 22.1. Dutch law applies.
- 22.2. The Vienna Sales Convention (CISG) does not apply, nor does any other international regulation that may be excluded.
- 22.3. The Dutch civil court with jurisdiction in the Contractor's place of business is authorised to take cognisance of any disputes. The Contractor may deviate from this rule governing jurisdiction and rely on the statutory rules governing jurisdiction instead.

These Terms and Conditions constitute a comprehensive translation of the Dutch version of the Terms and Conditions of the Metaalunie as filed with the Registry of the Court of Rotterdam on 1 January 2019. The Dutch version will prevail in the explanation and interpretation of this text.